

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 noiembrie

Seria I, Anul XXIII, Nr. 5 (313), 2019

UN MILION DE STELE

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3; Liviu Rebreanu - pag. 4-7; Ești delfin, urs, lup sau leu? - pag. 12-13; Comunicat comun al Consiliilor Permanente ale Conferințelor Episcopilor catolici din Ungaria și din România - pag. 17; Preasfințitul Virgil la masă cu săracii comunității orădene - pag. 19.

Episcopii greco-catolici martiri comemorați la Oradea

În noaptea de 28-29 octombrie 1948, cei șapte Episcopi greco-catolici (Ioan Suciu, Valeriu Traian Frențiu, Alexandru Rusu, Iuliu Hossu, Vasile Aftenie, Ioan Balan, Tit Liviu Chinezu) au fost arestați în locurile unde se aflau. În același timp au fost arestați și canonicii, protopopii, profesorii de teologie. În al 71-lea an de la noaptea arestărilor, episcopii martiri au fost acum învoțați ca Fericiți ai Bisericii și, alături de ei, toți mărturisii-

torii Evangheliei din timpul prigoanei comuniste.

La Oradea, evenimentul a fost marcat luni seara printr-o veghe la Biserica „Sfântul Gheorghe”, de data aceasta mai aparte, a spus, pentru EGCO, părintele Anton Cioba, Rectorului Seminarului Greco-Catolic din Oradea: „Anul acesta, Noaptea arestărilor episcopilor greco-catolici martiri a fost celebrată într-un mod aparte. Ne-am bucurat de prezența în mijlocul nostru a PS Virgil Bercea, păstorul nostru, alături de un grup de preoți, laici și un numeros grup de tineri. În Biserica Seminarului am avut și bucuria de a venera moaștele fericiților martiri: Card. Iuliu Hossu, Ep. Vasile Aftenie, Ep. Ioan Bălan și Ep. Valeriu Traian Frențiu. De asemenea, dacă în cadrul celebrărilor din anii trecuți am aprofundat personalitățile martirilor prin citirea biografiilor lor, a unor texte extrase din memoriile lor sau a unor filme documentare, anul acesta, personalitățile fiecăruia dintre ei au fost evocate prin rugăciunile adresate lor, în cadrul acatistului Fericiților Episcopi martiri. În rugăciunea Acatistului, sunt învoțați ca mărturisitori al libertății și al milostivirii.”

În cuvântul său din Biserica „Sfântul Gheorghe”, episcopul Virgil Bercea a spus: „Această seară de octombrie a fost una tragică. Episcopii noștri au fost arestați din toate locurile. E foarte greu de imaginat această realitate, mai ales pentru voi, care sunteți tineri. Acești episcopi au suferit până la moarte. Episcopul Iuliu Hossu a sintetizat foarte bine, spunând: Crediința noastră este viața noastră! Reușim să recunoaștem și noi categoric această calitate de creștini în orice lucru pe care îl facem, în orice loc am fi.”

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Mihaela Caba, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Biroul de presă

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Milostivirea transformă, convertește

3.11.2019

Iubiți frați și surori, bună ziua!

Evangelhia de astăzi (cf. Lc 19,1-10) ne pune în urmarea lui Isus care, în drumul Său spre Ierusalim, se oprește la Ierihon. Era atâta mulțime care îl primea, între care un om cu numele Zaheu, șef al „vameșilor”, adică al acelor iudei care adunau taxele pentru imperiul roman. El era bogat nu grație unui câștig onest, ci pentru că el cerea „mită”, și aceasta marea disprețul față de el. Zaheu „căuta să vadă cine este Isus” (v. 3); nu voia să îl întâlnească, ci era curios: voia să vadă acel personaj despre care auzise lucruri extraordinare. Era curios. Și fiind scund de statură, „ca să îl vadă” (v. 4) urcă într-un copac. Când Isus ajunge acolo aproape, își ridică privirea și îl vede (cf. v. 5).

Și acest lucru este important: prima privire nu este a lui Zaheu, ci a lui Isus, care printre atâtea fețe care îl înconjurau – mulțimea -, o caută chiar pe aceea. Privirea milostivă a Domnului ajunge la noi înainte ca noi înșine să ne dăm seama că avem nevoie de ea pentru a fi mântuiți. Și cu această privire a Învățătorului divin începe miracolul convertirii păcătosului. De fapt, Isus îl cheamă, și îl cheamă pe nume: „Zaheu, coboară în grabă pentru că astăzi trebuie să rămân în casa ta!” (v. 5). Nu îl ceartă, nu îi ține o „predică”; îi spune că trebuie să meargă la el: „trebuie”, pentru că este voința Tatălui. În pofida murmurărilor oamenilor, Isus alege să se oprească în casa celui păcătos public.

Și noi am fi rămas scandalizați de acest comportament al lui Isus. Însă disprețul și închiderea față de păcătos nu fac decât să îl izoleze și să îl împietrească în răul pe care îl face împotriva lui însuși și împotriva comunității. În schimb Dumnezeu condamnă păcatul, dar încearcă să îl mântuiască pe păcătos, merge să-l caute pentru a-l readuce pe calea cea dreaptă. Cel care nu s-a simțit niciodată căutat de milostivirea lui Dumnezeu, cu greu percepe măreția extraordinară a gesturilor și cuvintelor cu care Isus se apropie de Zaheu.

Primirea și atenția lui Isus față de el în duc pe acel om la o clară schimbare de mentalitate: într-o clipă își dă seama cât de meschină este o viață cuprinsă în întregime de bani, cu prețul de a fura de la alții și de a primi disprețul lor. A-l avea pe Domnul acolo, în casa sa, îl face să vadă totul cu ochi diferiți, și cu puțin din duiosia cu care Isus l-a privit pe el. Și își schimbă și modul său de a vedea și de a folosi banii: în locul gestului de a fura vine cel de a da. De fapt, decide să dea jumătate din ceea ce are săracilor și să restituie împătrit celor de la care a furat (cf. v. 8). Zaheu descoperă de la Isus că este posibil să iubească gratuit: până acum era avar, acum devine generos; avea gustul de a aduna, acum se bucură să împartă. Întâlnind Iubirea, descoperind că este iubit

în pofida păcatelor sale, devine capabil să îi iubească pe ceilalți, făcând din bani un semn de solidaritate și de comuniune.

Fecioara Maria să ne dobândească harul de a simți mereu asupra noastră privirea milostivă a lui Isus, pentru a merge cu milostivirea în întâmpinarea celor care au greșit, pentru ca și ei să îl poată primi pe Isus, care „a venit să caute și să mântuiască ceea ce era pierdut” (v. 10)

După Angelus, Sfântul Părinte a spus următoarele:

Iubiți frați și surori!

Sunt îndurerat pentru violențele ale căror victime sunt creștinii din Biserica ortodoxă Tewahedo din Etiopia. Exprim apropierea mea de această Biserică și de Patriarhul său, iubitul frate Abuna Matthias, și vă cer să ne rugăm pentru toate victimele violenței din acea țară.

Să ne rugăm împreună: „Bucură-te Marie...”

Doresc să adresez mulțumirea mea vie primăriei și Diecezei de San Severo din Puglia pentru semnarea protocolului de înțelegere petrecută luna trecută, 28 octombrie, care va permite zilierilor din așa-numitele „ghetouri de la Capitanata”, în regiunea Foggia, să obțină o domiciliere la parohii și înscrierea în registrele primăriei. Posibilitatea de a avea documentele de identitate și de reședință le va oferi nouă demnitate și le va permite să iasă dintr-o condiție de iregularitate și exploatare. Multe mulțumiri primăriei și tuturor celor care au lucrat la acest plan.

Adresez salutul meu cordial vouă tuturor, romani și pelerini. Îndeosebi salut Corporațiile istorice Schützen și Cavalerii Sfântului Sebastian din diferite țări din Europa; și credincioșii din Lordelo de Ouro (Portugalia). Salut grupurile din Reggio Calabria, Treviso, Pescara și Sant'Eufemia di Aspromonte; salut tinerii din Modena care au primit Mirul, cei din Petosino, Dieceza de Bergamo, și scoutiștii veniți cu bicicleta din Viterbo. Salut membrii mișcării Hakuna din Spania. Urez tuturor o duminică frumoasă. Vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere!

Otilia BĂLAȘ

LIVIU REBREANU

(27 noiembrie 1885-1 septembrie 1944)

„El singur e mai mult decât o întreagă epocă literară”.

Camil Petrescu

„Geniul creator al lui Liviu Rebreanu este mai presus de orice îndoială”

Mircea Zăciu

„Plecarea” lui Liviu Rebreanu, în urmă cu 75 de ani, la 1 septembrie 1944, este o „plecare amăgitoare”, pentru că a rămas cu „*Ion, Apostol Bologa, cu Adam și Eva*”, a rămas cu opera sa nemuritoare...

Cel mai drept omagiu, pe care noi, cei de azi, îl putem aduce scriitorului comemorat, este recitirea sau citirea integrală a operei sale.

Ardelean și greco-catolic, Liviu Rebreanu, din aceleași meleaguri născudene ca G. Coșbuc, s-a născut în comuna Târlișua, unde tatăl său, Vasile Rebreanu, era învățător. A fost primul copil din cei paisprezece ai familiei.

Tatăl i-a povestit „miracolul ” nopții în care a venit pe lume, noaptea de 27 noiembrie 1885, când Pământul a întâlnit resturile cometei Biella. Stătea pe prispă și aștepta nerăbdător pe cel dintâi născut, se ridica „și-și tot plimba neastâmpărații pași pe afară, când, dintr-o dată, de sus , e împrăscat cu stele! Picurau din cer din belșug, cu prisosință, stropi de lumină, scăpărări argintii în noapte târzie de toamnă. S-a minunat dascălul Vasile Rebreanu de un dar așa de mare. Profetică vestire, a strigat atunci Ludovicăi: – Bucură-te, nevastă, feciorul meu va fi om însemnat! Afară plouă cu stele!” (Puia - Florica Rebreanu, „Zilele care au plecat”, Editura pentru Literatură, București, 1969, p.357).

La scurt timp, învățătorul se stabilește la Maieru, aproape de izvoarele Someșului Mare, locul copilăriei fericite a viitorului scriitor: „În Maieru am trăit cele mai frumoase și mai fericite zile ale vieții mele. Până ce, când să împlinesc zece ani, a trebuit să merg la Năsăud, la liceu”, mărturisește Rebreanu.

Copil fiind, era preferatul grofilor de la conac, adesea chemat la ei; acolo intra într-o altă lume și rămânea uimit în fața bibliotecii uriașe, întrebându-se: „Ce-o fi scris în atâtea cărți? Câte povești minunate trebuie să fie închise acolo!”. O previziune?! Și tot la Maieru a descoperit, în școala primară, „cele dintâi plăceri ale slovei tipărite și ale științei de carte”, mai ales l-au pasionat Poveștile ardelenesti ale lui Ion Pop Reteganul.

„Maieru a fost dimineața senină a unei vieți zbuciumate de peste 58 de ani! Oamenii, plaiurile și întâmplările de acolo au fost preludiul îndepărtat al unei opere nemuritoare” (Fanny – Liviu Rebreanu, „Cu soțul meu”, Editura pentru Literatură, București, 1963, p.39).

Din 1895 urmează timp de doi ani „Gimnaziul

Greco-Catolic” din Năsăud, unde George Coșbuc și Vasile Rebreanu au fost și ei elevi și colegi, apoi, cu anul 1897, alți trei ani, la „Gimnaziul Evanghelic” din Bistrița, azi, Colegiul Național „Liviu Rebreanu”. Este perioada începuturilor literare, prima dezvăluire a talentului articulat prin poezii în limba maghiară.

După absolvirea liceului, tatăl l-a îndrumat spre Teologie, fiul ar fi dorit să urmeze Medicina, dar situația modestă a părinților nu-i permite. Alege cariera militară pe care o învață la „Școala Reală Superioară de Honvezi” din Sopron, unde este calificat „eminent” și atrage atenția prin înclinarea deosebită pentru studiul limbilor străine. Între 1903-1906 urmează Academia Militară „Ludoviceum” din Budapesta, la încheierea căreia este repartizat ofițer la Regimentul de Honvezi regali din Gyula. Este perioada când îi apar cinci povestiri în limba maghiară, din ciclul *Szamarletra* (Scara măgarilor), satire cu caracter anticazon.

Preocupările literare sunt tot mai evidente, este atras de clasicii francezi, germani, italieni, ruși, englezi, maghiari, citește intens literatură universală și scrie, își formează o cultură temeinică. *Caietele* editate de N.

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

Gheran (1975) fac cunoscut laboratorul de creație al autorului, căutările începutului și truda imensă a formării personale și apoi a scrisului, talentul nefiind o izbucnire spontană a unui foc de artificii, cum spune M. Zăciu, ci muncă.

În 1908 demisionează din armată cu dorința de a se dedica literaturii și se înapoiază în ținuturile natale, în Prislopul Năsăudului, unde era de-acum învățător Vasile Rebreanu. Acesta își ridicase o casă modestă pe o porțiune de pământ dăruit din pământul Bisericii de preotul greco-catolic al satului, Belciug – astăzi „Muzeul Memorial Liviu Rebreanu”.

O parte a copilăriei și adolescența viitorului romancier este legată de Prislop. Aici îl regăsește pe fostul coleg și prieten de la „Gimnaziul Greco-Catolic”, Ion al Glanetașului, care, din cauza sărăciei familiei, s-a retras după câteva luni de școală. Contactul cu oamenii locului îi lărgeste dimensiunea cunoașterii vieții țăranilor și a dragostei lor pentru pământ. Acum îi încolțește ideea nuvelei *Zestrea*.

Anul 1908 are o însemnătate deosebită pentru viitorul scriitor: debutul în literatură. De acum, odată cu schița *Codrea* (Glasul inimii), publicată în revista *Luceafărul* din Sibiu, va scrie în limba română; vor continua să apară nuvelele *Ofilire*, *Răfuiala* și *Nevasta*. Aprecierile lui Octavian Codru Tăslăuanu, părintele *Luceafărului*, nu au întârziat. Și peste ani, Tăslăuanu își va aminti și va mărturisi bucuria de a-l fi descoperit pe Rebreanu: „Îmi părea bine că pe plaiurile Ardealului răsare un nou prozator. Dar... nu mi-am închipuit că va ajunge așa de mare”.

Pentru Năsăud și pentru tânărul Rebreanu, anul mai avea o însemnătate: vizita lui G. Coșbuc (timp de 20 de ani i-a fost interzisă intrarea în Ardeal). Poetul a trecut și pe la prietenul său drag, dascălul Vasile Rebreanu, acum „împovorat de necazuri și cu o casă de copii”, și a aflat că Liviu are talent și a început să scrie. Surprins, Coșbuc i-a spus: „Eu nu te-ai sfătui să te apuci de literatură. Dar știu bine că sfatul meu ar fi zadarnic și că nu l-ai asculta. Dacă ai să vii la București, treci și pe la mine să mai vorbim...”.

Nu peste mult timp, Vasile Rebreanu și-a însoțit băiatul, care pleca în „țara speranțelor” până la Năsăud, l-a îmbrățișat și cu ochii în lacrimi, i-a spus: „Să dea Dumnezeu să ajungi cât Coșbuc de mare!”.

În anul 1909 pleca din Ardeal la București, „pur-tând în suflet dorința de muncă, răbdare și încredere”. Intelectualii ardeleni din Capitală îl iau în grupul lor, îl sprijină, G. Coșbuc îl pune în legătură directă cu profesorul universitar și criticul literar Mihail Dragomirescu, care îl primește în cenaclul său literar unde i-a cunoscut din personalitățile literare ale timpului: pe Emil Gârleanu, Victor Eftimiu, Mihail Sorbul, Corneliu Moldovanu, Șt. O. Iosif și D. Anghel. În cadrul cenaclului prezintă nuvela *Proștii* și în revista lui M.

Dragomirescu, *Convorbiri critice*, îi va apărea nuvela *Volbura dragostei* (Cântecul iubirii).

Se căsătorește cu Ștefana Rădulescu (Fanny), absolventă a Conservatorului de Artă Dramatică și scriitoare. Fiica lor este Puia-Florică Rebreanu.

De la primele afirmări cu scrieri originale, Liviu Rebreanu a publicat și traduceri din literatura germană, maghiară și franceză, stăpânind desăvârșit aceste limbi. La București, în prima etapă, va fi traducător la Teatrul Național. Este perioada în care îl cunoaște Tudor Vianu, care îl vizita în camera săracă, unde Rebreanu scria atunci a cincea, a șasea oară romanul *Ion*. Se așeza la birou la lăsarea serii și continua să lucreze până spre revărsatul zorilor. Rebreanu și-a scris întreaga operă numai noaptea.

La începutul anului 1910, o întâmplare dramatică îi întrerupe scrisul: Guvernul austro-ungar a cerut extrădarea lui Liviu Rebreanu. Scriitorul a fost arestat, închis la Văcărești și extrădat. A fost întemnițat la Gyula, dar eliberat după câteva luni, când s-a înapoiat la București.

Anii 1916-1918 au fost ani de restriște pentru Rebreanu și familia sa. Prin ocuparea Bucureștiului, ca ardelean, era considerat ofițer în cadrul Armatei austro-ungare și declarat dezertor.

Venit pentru a-l aresta, maiorul austriac cu soldații, la percheziție, au luat tot ce era scris. Și, la un moment dat, așezat la birou, începu să controleze sertarele; în unul era manuscrisul romanului Ion. Rebreanu încremenise... „Maiorul se întoarse spre mine. Ne privirăm mult, adânc..., fără clipire, fără respirație aproape. Și deodată, cu aceeași voce domoală, rosti în limba germană: - Sunt profesor universitar. Privi din nou pe tânărul din fața lui. Acest om, care nu cruțase nici o hârtiuță, care ridicase aproape tot avutul literar al scriitorului - cărți, însemnări, notițe, tot - acest aprig mandatar al trupelor de ocupație, avu o secundă de omenie și, privindu-mă cu tristețe, puse manuscrisul încet în fundul sertarului, pe care-l închise ușor. Se ridică de la birou, își înclină capul și părăsi casa...” (Op. cit., p.87).

Liviu Rebreanu a fost arestat urmând să fie trimis la Budapesta și judecat de instanțele militare. La Comandament, într-o încăpere, în timp ce gradatul care îl păzea scria, „cu energia uriașă a disperării, se azvârli asupra paznicului său, lovindu-l în plină față...”, ieși repede și răsuci cheia în urma lui. S-a adăpostit la M. Sorbul și la pictorul J. Al. Steriadi, care l-a ascuns în pivnițele Muzeului „Kalinderu”, iar apoi prietenii l-au ajutat să treacă în Moldova.

În anul 1920 apare romanul *Ion* și odată cu el consacrarea imediată ca mare scriitor. Academia Română i-a acordat cea mai înaltă distincție a timpului: Premiul „Năsturel”.

Romanul *Ion*, cu cele două părți: *Glasul pământului*

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

tului și *Glasul iubirii*, reflectă lumea satului în care valoarea umană este determinată doar de posesia pământului. Și ceva mai mult, chiar o dragoste pătimasă a țăranului pentru pământ, surprinsă de scriitor într-o imagine uluitoare: „*la hotarul satului Prislop, un țăran îmbrăcat în straie de sărbătoare sărutând pământul*”.

Referitor la roman, Eugen Lovinescu spune: „*Ion e cea mai puternică creație obiectivă a literaturii române*”, cu o acțiune pe două planuri: satul și drama unui țăran sărac, Ion al Glanetașului, personajul principal, și intelectualitatea rurală. Romanul *Ion* marchează un moment crucial în istoria noastră literară, remarcă M. Dragomirescu.

În creația sa, Rebreanu se situează în tradiția Școlii Ardelene, pe care o preia și și-o asumă. La fel ca exponenții ei, reflectă o conștiință istorică: romanul nu este doar înfățișarea unui „caz individual”, ci se înscrie în coordonatele generalității, în centrul fiind problema vitală a pământului. O mărturisește direct: „*Problema pământului mi-a apărut ca însăși problema vieții românești, a existenței poporului românesc, o problemă menită să fie veșnic de actualitate*”.

Cu *Ion* și cu scrisul lui Rebreanu nu pășim oricum în pragul Europei, ci cu opere solide care îmbogățesc cromatica literaturii universale. Un astfel de roman este și *Pădurea spânzuraților*, apărut în 1922, roman psihologic, prima operă tradusă a lui Rebreanu. Este romanul unei drame de conștiință, drama lui Emil Rebreanu, fratele scriitorului, reprezentat prin Apostol Bologa, ofițer în Armata austro-ungară, care, în Primul Război Mondial, în imposibilitatea morală de a lupta împotriva românilor, încearcă să treacă la români, este prins și condamnat la moarte prin spânzurațoare. Astfel, un personaj, „incolor”, devine erou prin situația fără ieșire a istoriei.

Moartea fratelui prin ștreang l-a tulburat profund, a căutat locul execuției, mormântul de la Ghimeș și a mutat osemintele dincolo de fosta graniță, cum a dorit Emil Rebreanu. În *Geniul greco-catolic românesc*, opera lui Cristian Bădiliță și a Laurei Stanciu, la o analiză mai profundă, se observă că această capodoperă este construită „*în mod intenționat... după scenariul Pătimirilor lui Isus*”. Apostol Bologa, care se îndepărtase un timp de Dumnezeu, trăiește din nou senzația prezenței divine și ajunge să-și spună: „*Sufletul meu a regăsit pe Dumnezeu!*”. Doar astfel, acceptă moartea cu seninătate mistică.

Aceste prime două romane vor fi urmate de *Crăișorul*, *Răscoala* și *Gorila*, cu caracter social, de *Adam* și *Eva*, *Ciulandra*, *Jar*, romane psihologice, și de romanul polițist *Amândoi*.

Până să se afirme însă ca romancier, a publicat nuvelele: *Catastrofa*, *Ițic Ștrul dezertor*, *Golanii*, *Norocul*, *Cântecul lebedei*, *Cuibul visurilor*, *Dintele* și altele. Tot în această perioadă scrie piesele de teatru *Cadrilul* și *Apostolii*, iar după apariția primelor romane,

piesa *Plicul*, *Metropole* (1931, însemnări de călătorie), *Mărturisiri* (1932), *Amalgam* (1943, articole și textele conferințelor) și *Jurnalul* (1927-1944).

La propunerea lui M. Sadoveanu, din partea Secțiunii literare, în 1939 este primit în Academia Română. Referatul de propunere este un omagiu adus scriitorului, o cale de a-l răsplăti pentru opera sa de înaltă valoare. Felicitările nenumărate l-au bucurat, dar, după cum mărturisește în *Jurnal*, cea mai mare bucurie i-a adus-o felicitarea primită de la Blaj, din partea Bisericii Greco-Catolice, Biserica sa...

Potrivit tradiției, peste un an, noul academician își ține discursul de recepție. A fost la 29 mai 1940, cu Laudă țăranului român. Cuvântul său aducea elogiu țăranului, relevând rolul lui în asigurarea continuității noastre ca popor și limbă. În fața unei Europe ale cărei frontiere se prăbușeau, discursul lui Rebreanu era un crez, readucea speranța.

Dar peste câteva luni, Diktatul de la Viena i-a prăbușit sufletul: „*Mutilarea Ardealului...a lovit toate inimile, parcă neamul întreg ar simți că în Ardeal bate inima cea mare*”, scria cu durere nestăpânită. Ardealul de Nord era ținutul Năsăudului, al lui Ion și a celei mai mari părți a literaturii sale, al străbunilor, al părinților, al vieții lui.

Puia-Florică, fiica sa, mărturisește că deși locuia în Capitală, Liviu Rebreanu „*trăia*” în Ardeal, revenea mereu în ținuturile sufletului și întâlnirile cu cei de „*acasă*” îl făceau fericit; pentru el „*Valea Someșului a fost și va rămâne cel mai frumos loc de pe pământ*”. La Prislop, vara, se trezea înaintea tuturor și „*pleca la școala unde odinioară învățase clasele primare, ca elev al părintelui său, dascălul Vasile Rebreanu. Se așeza în aceeași bancă, aflată în același loc, își făcea însemnări...*”, scria (Puia Rebreanu, op.cit., p.109).

Lumea și prietenii vechi care veneau la el până noaptea târziu era lumea lui, cunoștea gândurile, cuvintele și tăcerile acestei lumi, toate erau și ale lui... Și ca scriitor, Liviu Rebreanu aparține acestei lumi, asemenea tuturor scriitorilor greco-catolici, a fost un continuator al Școlii Ardelene.

În 1932 prof. univ. D. Caracostea, de la Facultatea de Litere din București, creează seria de „*mărturisiri literare*” ale unor scriitori români contemporani. Ion Agârbiceanu și Liviu Rebreanu au avut fiecare seara lui de „*mărturisire*”. Prezența, simplitatea, sinceritatea, concepția despre literatură, au fost aceleași la cei doi cărturari ardeleni. Dacă Părintele Agârbiceanu „*s-a dezvăluit întreg, așa cum era, ca și cum ar fi vorbit unui prieten*”, la fel s-a dezvăluit și Rebreanu, pentru care sinceritatea era o calitate esențială a omului și a scriitorului, și nu numai sinceritatea, ci și dăruirea, sacrificiul și renunțarea. Pentru amândoi, arta însemna viață, mai ales viață sufletească. „*Pentru mine, zic «artă» și mă*

(continuare în pag. 7)

Bucuria de a fi împreună

Familia *Enjoy Music* s-a bucurat să petreacă timp frumos și de calitate împreună, sâmbătă 19 octombrie 2019. Peste 100 de copii și părinți ai corului *Enjoy Music* au fost întâmpinați de organizatori cu un pahar de lapte cald, suc, fursecuri, astfel, cu toții luând micul dejun împreună.

După acest moment, copii s-au bucurat de jocuri și încălzirea vocii în aer liber iar între timp părinții au participat la un joc de cunoaștere în Aula Magna a Seminarului, din care au rezultat valorile pe care, fiecare personal, dorește să le aducă și să le dezvolte în cadrul grupului.

Ne bucurăm și apreciem deschiderea extraordinară a părinților pentru a se implica în dezvoltarea acestui cor de copii și pentru că au fost de acord cu agenda evenimentelor propuse, chiar și ei venind cu alte propuneri.

Corul de copii, în acest timp, a repetat piesele pe care le pregătesc pentru evenimentele următoare iar la finalul întâlnirii au susținut un mini-concert pentru părinții lor.

La încheierea activității, copii au propus intenții de rugăciune. Ei au fost și mai entuziasmați auzindu-i

pe părinții lor rostind astfel de intenții.

Mulțumim lui Alexandru Cristea și lui Ovidiu Lazăr pentru că au grijă ca aceste activități să aducă cât mai multe roade ajutând ca familia creștină să stea împreună, lucru care astăzi, de multe ori, este neglijat.

Bunul Dumnezeu să ne ajute să dezvoltăm această activitate plină de lumină, iar muzica să ne unească și să aducă armonia în viețile noastre.

Pr. Paul POPA

(urmare din pag. 6)

gândesc mereu la literatură, înseamnă creație de oameni și de viață. Astfel arta, întocmai ca și creația divină, devine cea mai minunată taină", spunea Rebreanu. Și dacă arta înseamnă viață sufletească, „numai arta pornită din credință dă merinde sufletească”, iar Agârbiceanu întregea: „...dacă opera literară nu adaugă nimic la bucuria noastră de viață, cred că e zadarnic scrisă, zadarnic citită”.

Au crezut în Dumnezeu. Rebreanu mărturisește: „Cred în Dumnezeu și în clipa în care mi-aș pierde credința aceasta, îmi închipuiesc că ar trebui să pierd dragostea de viață și încrederea în orice rost”. Avea o reproducere a *Madonnei de Rafael* [Raffaello], de care nu s-a despărțit niciodată: „a stat la câpătâiul lui Rebreanu, înlesnindu-i marea trecere la Judecata de Apoi a scriitorului, atunci când acesta a închis ochii pentru ultima oară, încheindu-și socotelile cu prădalnica viață” (Paul Rogojinaru, „Parfumul aristocrației interbelice răzbate Casa Memorială «Liviu și Fanny Rebreanu»”, *Literatorul* nr.3, 2019).

Liviu Rebreanu și I. Agârbiceanu au iubit Biserica Greco-Catolică, credința și Biserica le-au fost sprijin. Loviturile vieții nu i-au ocolit: „Am fost scriitorul cel mai crunt atacat. Nu mi-a fost cruțat nimic. Viața mea cea mai intimă ca și activitatea mea publică”, spune cu tristețe Rebreanu în *Jurnal*.

Activitatea literară a lui Liviu Rebreanu a fost deosebit de bogată. A condus reviste literare, încurajând tinerii: săptămânalul *Mișcarea literară* (1924) și *România literară* (1932-1934), dar și altele, și a colaborat la principalele reviste ale timpului: *Sburătorul*,

Universul literar și *Revista Fundațiilor Regale*.

A fost președinte al Societății Scriitorilor Români și lui i se datorează sediul de astăzi al Societății. Și tot în această calitate a făcut cunoscută literatura română în Europa. În țară, în spiritul Școlii Ardelene, a organizat *șezători culturale* în principalele orașe ale Ardealului, cu participarea lui I. Agârbiceanu și a scriitorilor ale căror nume *împodobesc frontispiciul literaturii noastre*. La Blaj, au fost primiți de erudiții preoți-cărturari în frunte cu Mitropolitul Vasile Suciul – o fotografie immortalizează evenimentul: în grup, Mitropolitul și Liviu Rebreanu...

„Liviu Rebreanu este un mare scriitor și pe drept cuvânt creatorul romanului românesc modern cu mult asupra ceea ce epoca lui produsese”, afirmă G. Călinescu. Este exponentul „tendinței de sinteză între tradiție și modernitate, premisă a noului clasicism” constituit în literatura română în anii care au precedat cel de al Doilea Război Mondial, susține M. Zăciu.

Dar Liviu Rebreanu „face parte din impresionanta listă de personalități culturale și religioase pe care greco-catolicii i-a dat neamului românesc”. A adus cu sine între noi și a transmis credința, truda, simplitatea și jertfa Corifeilor Școlii Ardelene, „a dat vieții o operă și opere o viață”.

La comemorarea celor 75 de ani de la intrarea în Eternitate, din datorie de suflet și de conștiință, aducem scriitorului Liviu Rebreanu omagiul nostru pentru creația sa literară și pentru omul de înaltă ținută morală care a fost, și o rugăciune de taină ca Dumnezeu să lase binecuvântarea Sa peste sufletul său.

Burse pentru elevii Liceului Teologic "Iuliu Maniu"

De 12 ani, în luna octombrie, ne bucurăm să-i reîntâlnim pe prietenii școlii noastre, membri a două asociații din Italia, *Familie e Solidarieta* din Brescia și *Progeto Arcobaleno* din Florența, care au inițiat acordarea a 26 de burse pentru elevii merituosi sau cu posibilități financiare limitate, cu sprijinul Asociației *Caritatis Sfântul Nicolae*, prin părintele Gavril Buboii.

Întâlnirea de azi a debutat cu participarea tuturor la Sfânta Liturghie săptămânală, liturghie arhierască, în cadrul căreia mesajul Preasfințitului Virgil ne-a atins inimile.

În cuvântul de deschidere al festivității, doamna director Antonia Nica spunea: *Ce poate exprima mai bine iubirea de aproapele decât a dăruii, mai ales atunci când suferința, survenită într-un fel sau altul, ne îmbrățișează strâns... Sunteți din nou aici, după un lung drum, dragi prieteni, luându-vă din timp, pentru a fi cu noi. Ați decis să continuați să susțineți acești tineri ce privesc cu determinare spre viitor; mai ales astăzi când devin conștienți că drumul formării lor nu este unul ușor, că formarea unui caracter puternic și echilibrat cere sacrificii, că rezultatele de durată sunt cele ce necesită multă muncă și, în același timp, că uneori în viață trebuie să pui în aplicare cea mai importantă poruncă: Porunca Iubirii: Iubește-l pe aproapele tău ca pe tine însuși! Acesta este astăzi îndemnul dumneavoastră, prin tot ceea ce faceți. Tinerii noștri vor lua cu ei această bucurie financiară, dar mai prețioasă decât aceasta, va fi lecția învățată: de a te pune la dispoziția celui alt fără să aștepti nimic în schimb.*

A urmat acordarea bursei și evocarea vieții persoanelor în memoria cărora au fost inițiate. Am rețut emoția amintirii atâtor vieți închinată familiei și lui Dumnezeu, vieți ce se continuă prin noi, cei ce reamintim personalitățile lor.

Ne-au impresionat încă o dată modestia și naturalețea acestor oameni ce au știut să transforme durerea morții cuiva drag, în speranța unei vieți mai bune pentru un tânăr.

Gândurile bune rostite de invitați și de gazde, recunoștința, îmbrățișările calde, zâmbetele și promisiunea revederii au generat sentimentul de comuniune a elevilor beneficiari, a cadrelor didactice și a oaspeților din Italia. Ne rugăm bunului Dumnezeu pentru odihna sufletelor celor plecați dintre noi, dar și pentru binefăcătorii noștri ce ne sunt modele de spirit creștin viu și prezent.

Adresăm mulțumiri tuturor celor care au făcut posibil acest eveniment, prin implicare sau organizare.

Mihaela DANCIU, Antonia NICA

Exerciții spirituale pentru familii cu copii mici

La Mănăstirea Franciscană din Oradea s-au desfășurat *Exercițiile spirituale pentru familii cu copii mici*, sâmbătă, 19 octombrie a.c., la care au participat douăzeci și cinci de familii din mai multe parohii ale eparhiei.

După rugăciunea de deschidere și după salutul adresat familiilor, părintele vicar general Mihai Vătămănelu, OFMConv., a prezentat temele Dialogul corect în cuplu și Transmiterea credinței în familie, subliniind importanța rugăciunii în familie în vederea dezvoltării vieții spirituale a acesteia.

Pentru a explica importanța bunei comunicări în cuplu, părintele vicar s-a folosit de dialogul dintre Isus și femeia samarineană, notând pașii împlinuți de Isus: El deschide dialogul, depășește prejudecățile vremii, nu critică, ci ajută femeia să-și recunoască propria greșală, cu scopul ca ea să-și recapete fericirea.

Notând că formarea spirituală a copiilor nu poate fi limitată doar la participarea la orele de religie sau la întâlnirile catehetice parohiale, părintele Vătămănelu a subliniat importanța mărturiei iubirii și a slujirii părinților înaintea propriilor prunci, citirea zilnică a Cuvântului în casă și participarea întregii familii la Liturgia duminicală.

În timpul programului un moment deosebit a fost reprezentat de vizita episcopului nostru, Preasfințitul

Virgil Bercea, care a oferit un cuvânt de încurajare tinerelor familii.

Pe parcursul programului copii au fost animați de doamna Sana Ulici, de sora Claudia și de sora Ana, călugărițe din Congregația Maicii Domnului, prezente în Oradea din vara acestui an.

Subdiacon mag. Eugen CLINTOC

Sfințirea bustului părintelui Gheorghe Mureșan la Moftin

Duminică, 3 noiembrie 2019, în comuna Moftin a fost dezvelit bustul preotului greco-catolic Gheorghe Mureșan, primul președinte al ASTRA Carei. În 1938 a devenit Cetățean de Onoare al localității Moftinu Mic iar la data de 30 septembrie din același an primește și titlul de Cetățean de Onoare al orașului Carei. În 1922 a fost numit canonic onorar și decorat cu Ordinele Ferdinand I, Răsplata Muncii, Coroana României în grad de comandor, și Steaua României în grad de ofițer.

Părintele Gheorghe Mureșan s-a născut la Tiream, în anul 1858, părinții săi fiind țărani săraci. Mama sa, o femeie foarte evlavioasă, a dorit foarte mult ca Gheorghe să ajungă preot. Cu ajutorul unui frate mai mare care era dascăl într-un sat de lângă Oradea, George Mureșan a urmat școala primară, studiile gimnaziale și liceale la Oradea, absolvind în 1878. În clasele superioare s-a întreținut din meditații, căci era unul dintre cei mai buni elevi.

A urmat teologia la Budapesta, finalizându-și aceste studii în 1882. Este hirotonit ca preot în data de 4 ianuarie 1885. A activat și în cadrul Despărțământu-

lui Sătmăr-Ugocea al societății „ASTRA”. În Carei, Despărțământul ASTRA ia ființă în iulie 1923. Primul președinte a fost preotul canonic Gheorghe Mureșan.

Slujba de pomenire și sfințirea bustului au fost oficiate de către părintele greco-catolic Ovidiu Marița și de către preoții ortodocși. Prezent la eveniment a fost și corul din Finteușul Mare care au intonat cântece patriotice. Evenimentul a fost posibil prin implicarea Primăriei Moftin.

Exerciții Spirituale pentru Familii la Zalău

La Pensiunea „Colț de Rai” din Zalău au avut loc *Exercițiile spirituale pentru adulți și familii* între 15-17 noiembrie 2019, organizate de Departamentul pentru Pastorația Adulților și a Familiilor, din cadrul Episcopiei Greco-Catolice de Oradea.

Coordonatorul exercițiilor a fost pr. Mihai Tegzes, responsabil eparhial cu pastorația adulților și a familiilor. La aceste reculegeri spirituale au participat 130 de persoane din Eparhia de Oradea, din Cluj și Arad. Tema a fost: „*Taina Căsătoriei și calea fericirii*”.

În seara zilei de vineri, programul a debutat cu o rugăciune a Papei Francisc pentru familii. Prima cateheză, „Simbologia căsătoriei”, prezentată de pr. Mirel-Mihai Demian a expus principalele repere istorice ale evoluției ritualului Căsătoriei în ritul bizantin, ancorarea celebrării în tradiția biblică veterotestamentară și neotestamentară, legătura dintre Euharistie și Căsătorie și principalele simboluri care exprimă profunzimea acestei Taine.

Cea de a doua zi a început cu celebrarea Sfintei Liturghii, culme și izvor al vieții creștine și indispensabil nutremânt pentru o Căsătorie dinamică și rodnică.

În cateheza a doua „Vocația la căsătorie”, pornind de la 1 Cor. 7, 1-16 pr. vicar general Mihai Vătmănelu OFMConv. a evidențiat faptul că taina Căsătoriei este un dar al lui Dumnezeu, o chemare a lui Dumnezeu. Vocația și-o descoperă fiecare personal, căsătorit sau necăsătorit. Cele două stări de viață sunt complementare și au ca finalitate slujirea aproapelui. Căsătoria este un dar reciproc. Frumusețea Căsătoriei constă în faptul că între cei doi nu există drepturi ci numai îndatoriri. Stăpânirea celor doi o are Domnul; fiecare este al celuilalt: „Sunt al tău, sunt a ta!”. Bărbatul și femeia sunt icoana lui Dumnezeu Unul în Ființă și Întreit în Persoane. De aceea Căsătoria sacramentală valid încheiată este indisolubilă. Căsătoria este consacrată de Spiritul Sfânt iar soții se sfințesc reciproc.

A treia cateheză susținută de același relator și intitulată „Comoara vieții”, a avut la bază textul din Lc. 12, 22-34, o bună meditație pentru Postul Crăciunului. Postul nu are legătură doar cu mâncarea ci își găsește plinătatea în caritate. Viața lui Isus este marcată de comuniunea cu Tatăl și cu frații. În schimb omul neliniștit își trăiește viața acumulând lucruri: produce și consumă. Însă viața nu se rezumă la acestea ci este capacitatea de a spune „da” iubirii asemenea Mariei. Viața nu depinde de ceea ce avem ci de ceea ce suntem. Noi credem că viața este garantată de grijile noastre, de lucrurile pe care le facem. Însă pentru a trăi este nevoie să avem pe cineva să ne iubească și noi să îl iubim. Viața este comuniune, relație și nu mâncare și îmbrăcăminte. Identitatea persoanei este dată de relațiile pe care le trăiește și nu de ceea ce posedă. Isus ne invită să nu mai trăim cu neîncredere și cu frică, căci acestea sunt indicii că suntem necredincioși. În Scriptură ni se

repetă de 365 de ori cuvintele: „Nu te teme!”. Toată Evanghelia încearcă să ne trezească, să ne zguduie, încercă se ne aducă cu picioarele pe pământ deoarece Împărăția lui Dumnezeu începe aici pe pământ.

După această cateheză, a urmat prezentarea Planului pastoral Eparhial și un recital de pricesne și colinde susținut de Antonia H., elevă în clasa a IX-a la Liceul „Iuliu Maniu” din Oradea.

Aniversând zece ani de muncă intensă cu familiile, Departamentul pentru Pastorația Adulților și a Familiilor, a prezentat un bilanț cu activitățile organizate de-a lungul acestor ani.

După expunerea meditațiilor, au avut loc analize personale și în cuplu, dialoguri în cuplu și între cupluri și mai apoi, fiecare, a avut posibilitatea de a-și împărtăși trăirea în plen.

Ultimele două cateheze susținute de pr. Mihai Tegzes au pornit de la textul din Lc. 10 1-16 referitor la „Misiunea celor 72 de discipoli”. Familiile au misiunea de a vesti Evanghelia prin trăirea coerentă a vieții de zi cu zi. Vocația noastră de creștini este aceea de a predica Evanghelia pretutindeni și tuturor. Această misiune nu le este rezervată doar preoților și persoanelor consacrate ci tuturor oamenilor. Noi trebuie să învățăm să dăm, să iertăm, să iubim și să primim. Misionarul nu este un lup. Este mielul care propune tuturor să fie miei. Misiunea este o viață umană și fraternă. Răul este învins când învinge iar iubirea câștigă când pierde. Binele învinge pierzând.

Ziua de sâmbătă s-a încheiat cu Veghea Euharistică condusă de Pr. Nicolae Bodea, protopop de Șimleul Silvaniei. În timpul acesteia, cei prezenți au avut posibilitatea să se mărturisească.

Aceste zile pline de har au culminat cu celebrarea Sfintei Liturghii în Parohia „Sfânta Familie” din Zalău, prezidată de Preasfinția Sa Virgil Bercea în prezența a peste 400 de credincioși însoțiți de păstoriilor lor. Excelența Sa și-a exprimat bucuria și susținerea pentru continuarea muncii de formare a familiilor. Astfel, familiile vor deveni capabile să de-a o mărturie concretă și constantă a iubirii lui Dumnezeu pentru lume în aceste vremuri tumultuoase.

Biroul de presă

Biserica "Sfântul Dumitru" în straie de sărbătoare

Orașul de pe malul Crișului Repede s-a îmbogățit în acest an cu o nouă Biserică Greco-Catolică, având hramul Sfântului Dumitru, izvorătorul de mir. Frumoasă, caldă, primitoare, luminoasă, aceasta a prins contur pe parcursul câtorva ani prin susținerea permanentă și încurajatoare a Preasfințitului Virgil Bercea, acela care a identificat și a accesat toate soluțiile posibile, de natură a contribui la punerea în practică a speranțelor „orădenilor de pe deal”, în frunte cu părintele Ernest Horvath, ce-i păstorește de unsprezece ani. Astfel, cu sprijinul Arhiepiscopului de Udine Andrea Bruno Mazzocato, al Organizațiilor Catolice Renovabis și Kirche in Not, beneficiind inclusiv de contribuții de la episcopie dar și de la enoriași, visul a devenit realitate.

Cu ocazia hramului, Părintele Paroh a organizat cu sprijinul Părintelui Protopop Gavril Buboi un program de trei zile de pregătire spirituală asemeni Misiunilor Populare de odinioară, menite să ajute enoriașii să-și pună întrebări, să aprofundeze viața lor spirituală.

Astfel, vineri 25 octombrie 2019 a fost celebrată Sfânta Liturghie de la ora 18.00. După Liturghie cei prezenți s-au rugat în fața Preasfințitului Sacrament al Euharistiei într-o oră de Adorație condusă de Părintele Paroh Ernest Horvath, apoi cuvântul de învățătură a fost ținut de Părintele Protopop în baza textului evanghelic de la Luca 11,14-26. Părintele a vorbit și despre importanța Misiunilor Populare cu atât mai mult cu cât luna octombrie este o lună dedicată Misiunilor. Pentru a putea face o analiză și o creștere eficientă a vieții noastre spirituale este important să identificăm piedicile generale sau individuale, interioare sau exterioare care ne obstrucționează; între cele exterioare, nu putem ignora acțiunile Celui Rău în lume. Esențială este determinarea noastră de a evolua mereu, puțin câte puțin, dar vizibil din punct de vedere spiritual.

Sâmbătă 26 octombrie 2019, Sărbătoarea Sfântului Dumitru a început prin săvârșirea Sfintei Liturghii de la ora 10 la care au concelebrat Părintele Protopop Gavril Buboi, Părintele Profesor dr. Alexandru Buzalic și Părintele Paroh. Predica Părintelui Profesor a fost axată pe martiriul Sfântului Dumitru în corelație cu martiriul Fericiților noștri Episcopi.

Sâmbătă seară de la ora 18.00 *Misiunea Populară* a continuat cu slujba Vecerniei celebrată de către Părintele Profesor dr. Horea Ovidiu Pop, care la sfârșitul acesteia a ținut un cuvânt de învățătură în cadrul căruia a prezentat într-o altă manieră contextul istoric al martiriului Sfântului Dumitru.

Duminică 27 octombrie 2019 s-a celebrat Sfânta Liturghie de către Părintele Vicar General Mihai Vătmănelu și concelebrată de către Părintele Protopop Gavril Buboi, Părintele Ioan Cadar și Părintele Paroh Ernest Horvath. Părintele Protopop a ținut cuvântul de învățătură axat pe Evanghelia zilei – Învierea fiicei lui

Iair și integrarea acestei pericope în tema misiunilor: creșterea spirituală. Părintele a subliniat răbdarea lui Iair, care, deși era disperat din cauza situației fiicei sale, a dobândit darul răbdării în momentele în care Isus era chemat în ajutor de multe alte persoane din mulțime. La fel și noi suntem chemați ca în momentele de încercare să avem capacitatea de a voi o creștere spirituală, de a nu abandona, de a nu critica, de a nu căuta vinovați. Dincolo de o „luare la cunoștință” despre minunile pe care Mântuitorul le săvârșește, suntem încurajați să ne străduim să pătrundem sensul profund al acestora și astfel creștem spiritual. Pentru Iair de exemplu, episodul vindecării femeii bolnave reprezintă un moment al credinței care se maturizează în încercări.

De remarcat este și atitudinea rudelor lui Iair, care răzând la vorbele Mântuitorului „n-a murit, ci doarme”, luând practic în râs cele sfinte, capacitatea lui Isus de-a mai face ceva, în esență contestă puterea lui Dumnezeu ca stăpân al morții și al vieții, aidoma multor creștini din ziua de astăzi, care atunci când se bucură de tinerețe, sănătate sau putere, au tendința să desconsidere darurile lui Dumnezeu.

În cadrul predicii, părintele a explicat cu multe exemple distincția clară între suflet și spirit, învățându-i pe enoriași cum să facă pași la modul concret în creșterea spirituală, acțiune care nu poate avea loc fără binecuvântarea și susținerea Spiritului Sfânt. „Pecetea Darului Sfântului Spirit – forma sacramentală a conferirii Tainei Mirului – este o pregustare a Împărăției Cerului, o bucurie a cerului coborâtă peste noi”.

Părintele Protopop, în încheierea cuvântului de învățătură, i-a îndemnat și încurajat pe cei prezenți să nu negligeze studiul Sfintei Scripturi, încât să se poată familiariza pentru început cu principalele capitole ale acesteia, dobândind o imagine de ansamblu.

În încheiere, părintele paroh Ernest Horvath a mulțumit tuturor pentru momentele de rugăciune și meditație petrecute împreună și i-a invitat pe cei prezenți, preoți și credincioși, la un moment de comuniune și socializare.

Laura OLOGU

Alin CREȚU

Ești delfin, urs, lup sau leu?

Există patru tipuri de somn. Poți afla cum ar trebui să îți petreci fiecare zi astfel încât să te simți mereu plin de energie.

Asocierea dintre categorii și numele de animale a fost făcută în baza tiparului de somn al acestora.

Delfinii dorm numai cu o jumătate a creierului, pe rând, în timp ce cealaltă rămâne alertă, concentrându-se asupra deplasării și prădătorilor.

La oameni, cronotipul delfinului este definit ca un individ care are un somn ușor și este cu ușurință deranjat de sunete sau mișcări din mediul înconjurător. De cele mai multe ori, suferă de insomnie pe baza anxietății.

În viața de zi cu zi, sunt nervoși, iritabili și perfecționiști. Adesea au o inteligență peste medie. Sunt parteneri atenți, grijulii și urăsc conflictele, deși uneori sunt atât de privați de somn încât se ceartă din orice. Cu un metabolism rapid, cei care au acest cronotip sunt rareori supraponderali.

Ziua așa cum și-ar dori DELFINII, ar arăta astfel:

06:30 Ești deja treaz, dar prea obosit pentru a te ridica din pat. Deși îți dorești să te culci la loc, dă-te jos din pat și fă puțină mișcare.

07:30 - 09:00 Consumă un mic dejun bogat în proteine, incluzând ouă, bacon și iaurt. Evită carbohidrații, care îți vor da o stare de moleșală pe care oricum o resimți la primele ore ale dimineții.

09:30 - 12:00 Simți cum mintea ți se încetosează, așa că ți-ar prinde bine o cafea.

12:00 - 13:00 Adesea ești tentat să sari peste prânz, dar mai bine ai face să mănânci o supă sau o salată, care îți vor menține energia la un nivel optim pentru tot restul zilei.

13:00 - 16:00 Simți nevoia să tragi un pui de somn, dar mai bine te abții și faci o scurtă plimbare în loc.

16:00 - 18:00 Ești mai alert decât în restul zilei, așa că te poți ocupa de activități intelectuale sau de noi proiecte.

18:00 - 19:00 Nu mânca încă, deși simți că îți este puțin foame. Mintea devine neliniștită când se lasă seara. Fă o pauză de 30 de minute în care să alungi gândurile care te neliniștesc.

19:30 - 20:00 Simți că energia ta este la cote maxime, motiv pentru care ar trebui să consumi carbohidrați, care te vor calma. Optează pentru paste sau cartofi.

20:00 - 20:30 După cină, înainte de culcare, e indicat să ai parte de câteva momente intime alături de partener. Te liniștesc din punct de vedere fizic și psihic, alungând starea neplăcută care nu te lasă să adormi de cele mai multe ori seara.

20:30 - 23:30 Deși ești tentat să te culci devreme, pentru a recupera orele pierdute de-a lungul timpului, mai bine te uiți la televizor sau inviți un prieten la un pahar de vin (însă oprește consumul de alcool pe la ora 21:00)

23:30 Este ora potrivită pentru a merge la culcare. Încearcă să numeri descrescător, din 3 în 3, de la 300, iar dacă nu adormi în 20 de minute, dă-te jos din pat timp de

un sfert de oră și încearcă din nou.

În general, delfinii au nevoie de numai șase ore de somn pentru a se trezi plini de energie.

Leii se trezesc înainte de răsăritul soarelui pentru a vâna câtă vreme prada este încă adormită.

Oamenii care se încadrează în acest cronotip se trezesc cu noaptea în cap, plini de energie. Leii sunt lideri, au minți analitice și organizate. Majoritatea directorilor și antreprenorilor. Sunt conștiincioși și optimiști, dar din moment ce se trezesc atât de devreme, seara au de suferit și adesea viața socială le scârțâie. Le e greu adesea să cunoască oameni noi, dar au o dietă sănătoasă și rareori se confruntă cu probleme ce țin de kilogramele în plus.

Ziua așa cum și-ar dori LEII, ar arăta astfel:

05:30 - 06:00 Leii sunt alerți din prima clipă a dimineții, așa că poți consuma micul dejun de îndată ce te-ai trezit și bea două pahare cu apă pentru a prelungi senzația de sațietate.

06:00 - 07:30 Nu îți începe ziua încă, ci profită de câteva momente de intimitate alături de partener. Nivelul de testosteron este la cote maxime dimineața și dorința sexuală atinge și ea apogeul la primele ore din zi.

07:30 - 10:00 Economisește energia pentru a nu fi epuizat până la finalul zilei. Ia o gustare pentru a amâna ora prânzului. Acum mintea ta este alertă, așa că ocupă-te de cele mai importante sarcini ale zilei.

12:00 - 13:00 La masa de prânz evită carbohidrații pe cât posibil, fiindcă îți vor da o stare de somnolență. În schimb, încearcă să ieși puțin în aer liber, să beneficiezi de efectele luminii naturale.

13:00 - 17:00 Ești deja treaz de 10 ore și începi să resimți oboseala. Nu încerca să rămâi în stare de alertă și lasă-ți mintea să zburde. Este un interval bun pentru a pune pe hârtie idei noi.

15:00 - 18:00 Fă mișcare, fiindcă îți va restabili nivelul de energie atunci când ai mai mare nevoie.

18:00 - 19:30 Ia cina și un pahar de vin sau altă formă de alcool pe care o preferi. Evită, din nou, carbohidrații, care îți accentuează starea de oboseală. Încearcă să nu mai consumi alcool după ora 19:30, fiindcă organismul nu va putea să îl proceseze înainte de ora de culcare.

17:00 - 22:00 Leii se lovesc de un zid de oboseală și ar da orice pentru o pernă. Rezistă tentației de a te întinde și vei vedea că mai poți alocă o oră sau două de socializare seara.

22:30 - 01:30 Din moment ce îți forțezi limitele și stai treaz până mai târziu, nu vei avea probleme în a adormi la această oră.

Urșii sunt activi pe parcursul zilei și au nevoie de odihnă odată ce soarele dispăre de pe cer.

Oamenii cărora le corespunde acest cronotip au un tipar de somn care se potrivește perfect cu ciclul solar.

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

Preferă să doarmă cel puțin opt ore pe noapte și se trezesc ușor buimaci, stare care revine la lăsarea serii.

Au un apetit sporit, le este foame mai tot timpul și nu vor refuza niciodată o gustare. Tind să aibă probleme în ceea ce privește kilogramele în plu. Firi sociabile și volubile, indivizii din această categorie au o minte foarte deschisă. Sunt colegi de nădejde și prieteni loiali. În jur de jumătate din populație se încadrează în această categorie.

Ziua așa cum și-ar dori URȘII, ar arăta astfel:

07:00 Ai apăsat deja butonul de amânare a alarmei de cel puțin două ori până acum. Încearcă să nu o mai faci. În schimb, fie te trezești și ai parte de momente intime alături de partenerul de cuplu, fie faci o mică plimbare cât ești încă puțin adormit. Astfel îți sporește temperatura corpului și îți intensifică ritmul bătăilor inimii.

07:30 - 09:00 Consumă un mic dejun consistent, bogat în proteine și sărac în carbohidrați. Încă nu este momentul potrivit pentru o cafea, însă.

09:00 - 10:00 Mergi pe jos la birou dacă poți, pentru a te bucura de lumina naturală. Vei scăpa rapid astfel de dorința de a trage un pui de somn încă de la primele ore ale dimineții.

10:00 - 12:00 În prima parte a zilei poți rezolva sarcinile ce îți solicită abilitățile cognitive. Nu risipi aceste momente socializând, ci rezolvă rapid cele mai importante sarcini ale zilei. Acum poți bea și o cafea.

12:00 - 13:00 Poftești la un prânz bogat în carbohidrați. În schimb, fă 30 de minute de mișcare ușoară înainte de masă, pentru a-ți accelera metabolismul. O plimbare este suficientă. Prânzul tău trebuie să fie cât jumătate din micul dejun și dublu față de cină.

13:00 - 14:50 Nu apela la ciocolată pentru un plus de energie. Dacă poți trage un pui de somn de nu mai mult de 20 de minute.

15:00 - 18:00 Acum poți lua o gustare, însă aceasta nu trebuie să depășească 250 de calorii.

18:00 Deja ești cu gândul la cină, dar ar trebui, în schimb, să faci mișcare. Din moment ce ești sociabil, poți opta pentru un sport de echipă sau poți merge la alergat alături de prieteni.

17:00 - 20:30 Să iei cina cu o oră mai târziu decât ești obișnuit este o provocare, dar asta înseamnă că vei fi mai puțin tentat să ronțai ceva după ora 10pm. Nu mai consuma nimic după ora 20:00 și vei da jos kilogramele nedorite.

20:30 - 22:00 Ceasul biologic te atenționează că rămâi fără energie. Fă o baie fierbinte, citește ceva sau discută lejer cu cineva drag.

22:00 E timpul să închizi orice calculator sau televizor și să profiți de câteva momente de intimitate alături de partener. Nu este momentul pentru o gustare!

23:00 Dacă ai fost activ pe tot parcursul zilei, ar trebui să adormi repede și să ai parte de un somn adânc și odihnitor.

În natură, **lupii** se trezesc când soarele apune, iar oamenii cărora le corespunde acest cronotip funcționează

pe același principiu. Au dificultăți în a se trezi înainte de ora 9.00 am, sunt buimaci până la miezul zilei și nu se simt obosiți până după miezul nopții.

De regulă, își asumă riscuri și tind să aibă mai mulți parteneri sexuali pe parcursul vieții. Comparativ cu alte cronotipuri, beau mai mult alcool și sunt predispuși la a consuma dulciuri și mâncăruri bogate în grăsimi după miezul nopții. Nu e de mirare, astfel, că au frecvent probleme cu greutatea.

Sufletul petrecerii, sunt creativi și puși pe șotii, dar mult mai predispuși la schimbări bruște de dispoziție și afecțiuni precum anxietatea sau depresia.

Ziua așa cum și-ar dori LUPII, ar arăta astfel:

07:00 - 07:30 Lupilor le este tare greu să se trezească. Programează două alarme dimineața, cu o distanță de 20 de minute între ele, pentru a fi sigur că ai timp să mai lenevești puțin înainte de a te ridica din pat. Nu îți începe ziua cu un duș.

07:30 - 08:30 Lupii sar adesea peste micul dejun, însă este important să mănânci acum. Bea apă pentru a-ți trezi metabolismul și consumă proteine dimineața. Uită de cafea, fiindcă nu va face decât să te agite inutil.

08:30 - 09:00 Fă puțină mișcare pentru a-ți limpezi mintea. O plimbare de 30 de minute este suficientă.

09:00 - 11:00 Somnolența dispare pe la ora 10am, dar mintea ta încă nu este în formă maximă. Dacă poți, profită de câteva momente de intimitate alături de partener, dar nu te întinde la loc în pat pentru încă un pui de somn. Îți vei da peste cap activitatea pentru întreaga zi.

11:00 Bea o cafea neagră și evită să o combini cu biscuiți sau ceva dulce.

13:00 Mintea ta devine din ce în ce mai ascuțită. La prânzul cu prietenii, fiindcă este un moment propice pentru discuții și schimburi de idei.

14:00 - 16:00 Abia acum începe ziua de muncă pentru lupi. Timp de două ore după prânz vei reuși să rezolvi majoritatea sarcinilor stabilite pentru ziua respectivă.

16:00 - 18:00 În timp ce delfinii, urșii și leii sunt moleșiți, tu ești plin de energie. Acum este momentul potrivit pentru a-ți impresiona șeful, așa că ocupă-te de cele mai dificile proiecte și sarcini.

18:00 - 20:00 Fă mișcare, fiindcă este o modalitate inteligentă de a consuma energia. Nu lua cina încă.

20:00 - 21:00 Dacă mănânci seara mai târziu, vei evita gustările nesănătoase de la miezul nopții și îți protejezi silueta.

21:00 - 23:00 Este perioada în care ai cea mai bună dispoziție de peste zi, așa că momentele de intimitate alături de partener sunt indicate între aceste ore.

23:00 - 00:00 E timpul să o lași mai moale. Închide televizorul, calculatorul și lasă telefonul deoparte. Fă un duș care te va ajuta să te relaxezi și îți va induce starea de somnolență.

00:00 Mergi la culcare. Dacă respecti noul program timp de câteva săptămâni și reduci consumul de cafea și alcool, vei reuși să adormi fără probleme la miezul nopții.

Un Milion de Stele, ediția 2019

Asociațiile Caritas Eparhial Oradea și Caritas Catolica Oradea au organizat, în ultima zi a lunii octombrie, a.c., evenimentul anual Un Milion de Stele, ediția 2019: "Alături de copiii nevoiași", care a avut loc începând cu ora 18.00, pe platoul dintre Mănăstirea Adormirea Maicii Domnului (Parc Olosig) și Centrul Rezidențial Casa Frențiu.

Un milion de stele este o inițiativă Caritas ce se desfășoară, în prezent, în mai multe țări europene (Germania, Franța, Belgia, Luxemburg, Elveția și România), având ca scop încurajarea cetățenilor de a se implica în crearea unei schimbări reale prin voluntariat, prin participarea la colecte și prin accesarea de servicii oferite de structurile de economie socială.

Acțiunea a reunit zeci de participanți, tineri și vârstnici deopotrivă, care au aprins lumânările solidarității pentru a oferi un semn vizibil de conștientizare a situației celor marginalizați. Participanții au primit ceai și gustări din partea organizatorilor precum și pliante informative cu activitățile și serviciile sociale ale celor două asociații.

Debutul serii a fost marcat de discursurile invitaților, Pr. Varga Sándor și Preasfințitul Virgil Bercea, urmat de un moment muzical oferit de tânăra Anastasia Pál, iar, în încheiere, corul Enjoy Music, al Biroului Pastoral pentru Laici al Episcopiei Greco Catolice de Oradea, alcătuit din elevii claselor primare ale Liceului Greco-Catolic "Iuliu Maniu", au surprins publicul cu un flash mob desfășurat pe scările bisericii, în cadrul căruia au cântat și interpretat coregrafic câteva piese îndrăgite, în aplauzele audienței. Momentul a fost condus de către Ovidiu Lazăr, Alexandru Cristea și Pr. Paul Popa.

Am adus cu mine un cuvânt al Papei Francisc: "nu stabilim noi cine este aproapele dar nevoiașii știu cine le este aproape". Cumva aceste lumânări ne invocă acel gând de a ne apropia unul față de celălalt, oamenii iubesc lumina, tânjesc după lumină și se apropie de lumină. Din păcate lumea digitalizată nu ne învață să fim aproape uni de ceilalți, să simțim apropierea unul de altul dar tot ceea ce facem pentru nevoiași, tot ceea ce facem pentru cei care suferă să o facem cu gândul că suntem aproape unii de alții. Vă doresc ca în aceste clipe să ne simțim aproape unul față de celălalt în sensul adevărat al cuvântului. Pr. Varga Sándor

Ubi caritas ibi Deus est! Suntem aici, în această seară și vedem că, în fața noastră, pe jos este scris, din lumânări, "CARITAS" și asta înseamnă că și Dumnezeu este aici pentru că unde doi sau trei se adună în numele lui și El este în mijlocul nostru. Ne-am adunat pentru a susține o idee sfântă, spun eu, aceea de a fi aproape celui care este mai sărac decât mine. Ne-am adunat în această seară pentru a înțelege că, dincolo de caritatea umană pe care o putem face noi este caritatea divină, caritate care se exprimă mai ales prin

iubire. Reușim, cu adevărat, să dăm un dram de iubire în jurul nostru? Înseamnă că reușim să transmitem speranță. Caritas-urile care lucrează aici în Oradea, acest lucru doresc să-l facă: să transmită un pic de speranță, prin iubire, celor care sunt fără de speranță, adeseori. Bunul Dumnezeu să ne ajute pe fiecare dintre noi să rămână aproape de cei care sunt mai săraci decât noi, și din punct de vedere material și din punct de vedere spiritual. Să-i înțelegem pe cei de lângă noi iar Maica Sfântă să ne ocrotească mereu pentru ca aceste Caritas-uri care lucrează în Oradea să poată să-și facă datoria pe deplin. PSS Virgil Bercea

Cea mai mare misiune a noastră este de a duce lumină acolo unde este întuneric. Dar cine ar vrea să coboare în întuneric? Nimeni sau prea puțini. Pentru că întunericul înspăimântă, te tulbură, îți provoacă o frică teribilă. Ignoranța este iluzia celor care cred că anumite lucruri nu există doar pentru că ei nu le văd. Misiunea noastră este să facem tocmai acest lucru: să intrăm cu lumina lui Dumnezeu, a conștiinței, a cunoașterii, cu încredere și cu puterea Tatălui pentru a duce lumina și eliberarea infernului inimii. Noi suntem fiii luminii, noi suntem fiii lui Dumnezeu. Vă mulțumesc că ați venit să aprindeți o lumină și să fiți lumina celor din jurul vostru. Pr. Olimpiu Todorean.

Ioana TUȚĂ

Proiectul „Uniți pentru comunitate” în liceele orădene

În luna octombrie a acestui an, Asociația Caritas Eparhial Oradea a demarat proiectul socio-educțional „Uniți pentru comunitate”, susținut de Inspectoratul Școlar Județean, ce se va derula pe toată perioada anului școlar 2019-2020 în parteneriat cu 7 licee orădene: Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu”, Liceul Teoretic „Lucian Blaga”, Colegiul Național „Onisifor Ghibu”, Colegiul Economic „Partenie Cosma”, Colegiul Național „Emanuil Gojdu”, Colegiul Național „Iosif Vulcan” și Colegiul Național „Mihai Eminescu”.

Elevii claselor a 9-a și a 10-a ai Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu” au participat la discuții pe tema importanței voluntariatului și a oportunităților de voluntariat social, în cadrul seminariilor de promovare a voluntariatului susținute de echipa Caritas Eparhial.

Totodată, dând curs apelului nostru, elevii și profesorii din cele 3 locații ale Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu”, susținuți de conducerea liceului, au strâns alimente neperisabile pentru cei aproape 160 de beneficiari ai asociației, care primesc zilnic de o masă caldă oferită la Centrul „Sf. Martin” din Ioaniș și Cantina Socială din Oradea. Astfel, s-au colectat **215 l ulei, 212 kg făină, 194,5 kg orez, 185 kg zahăr, 113,5 kg mălai, 22 kg griș, 19,5 kg fasole uscată, 297 pungi paste, 267 conserve, 18 l oțet și zeci de pachete de condimente, dulciuri și snacksuri.**

Ca mărturie a implicării și preocupării pentru binele comunității, Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu” a reușit colectarea și donarea unei cantități considerabile de alimente, rechizite, jucării și haine către Casa de copii „Sfântul Iosif” din Odorheiu Secuiesc. Prin coordonarea domnului profesor Andrei Cristea și cu sprijinul doamnei director Antonia Nica, cadrele didactice aparținătoare Catedrei de Educație Fizică, Sport și Teologie au dezvoltat un proiect caritabil prin care să aducă un sprijin acestui centru de plasament.

Activitățile de promovare a voluntariatului susținute de Asociația Caritas Eparhial și acțiunile caritabile din instituțiile de învățământ vor avea loc lunar, în fiecare dintre liceele parte-

nere, luna noiembrie fiind dedicată Liceului Teoretic „Lucian Blaga”.

Le mulțumim pe această cale profesorilor și elevilor implicați, care vor să aducă o schimbare pozitivă în comunitatea lor!

Ioana TUȚĂ

Balul Recoltei la Oratoriul „Colț de Rai” din Beiuș

Vineri, 25 octombrie 2019, s-a desfășurat Balul Recoltei la Oratoriul „Colț de Rai” din Beiuș prin organizarea asociației *Ave Miriam* cu sprijinul Parohiei Greco-Catolice Beiuș și a Consiliului Județean Bihor.

Evenimentul face parte din proiectul „Să mergem împreună” având ca momente anterioare Tabăra de Vară din Lunca Vișagului și participarea la Tabăra Internațională de la Băița, respectiv activitățile săptămânale (vineri după-masa) din incinta oratoriului reamenajat prin aceeași finanțare.

La acest moment comunitar artistic și recreativ au participat copiii beiușeni, îmbrăcați tematic în ie, alături de cei veniți din parohiile Protopopiatului de Beiuș, mai ales din Ioaniș și Șuncuiș. Profesori de religie și preoți, alături de asistenți sociali și părinți, au supravegheat pentru desfășurarea în siguranță a distracției copiilor. Eleve voluntare din clasa a IX-a A al Liceului Pedagogic „Nicolae Bolcaș” din Beiuș, alături de coordonatoarea proiectului, profesoara Zima Carmen, au susținut atenția, buna-dispoziție, veselia participanților antrenându-i constant prin activitățile propuse.

Balul a început cu salutul gazdei, parohul și protopopul de Beiuș, părintele Zima Zorel, care a conștientizat asupra bunătății și grijii lui Dumnezeu față de noi: toate bunătățile, toate cele recoltate, sunt roadele muncii noastre obținute prin revărsarea iubirii abundente a Tatălui nostru ceresc.

Balul a debutat cu un moment artistic complex, format dintr-un recital muzical multicultural, susținut de

un grup de copii acompaniați de instructorul lor muzical, David Vasile, urmat de un recital vocal susținut de Zima Miriam, acompaniată la refren cu entuziasm de cei mici.

În continuare, voluntarele au invitat copiii la jocuri pe echipe, moment de motricitate și veselie. Curtea interioară a complexului parohial a răsunat de strigătele de susținere a celor peste 70 de copii. Momentul „competitiv” s-a încheiat cu etapa de religie, copiii răspunzând unor întrebări din Biblie. Precum în cadrul activităților oratorice săptămânale, și aici, coordonatoarea a asigurat cadrul spiritual creștin, specific oratoriului, într-un spirit ecumenic, copiii participanți fiind și de alte confesiuni. În acest centru, copii au oportunitatea dezvoltării unor relații autentice de prietenie, bazate pe cunoaștere reciprocă, acceptarea specificității personale și autoprețuirea în conștiința iubirii lui Dumnezeu și a unei fraternități prin El. Etapa competitivă s-a încheiat cu un premiu comun tuturor, dulciuri și fructe, toate echipele ocupând primul loc pe podiumul copilăriei trăite în naturalitatea sa.

Și cum altfel nu se putea, Balul Recoltei, s-a încheiat cu gustări, dans și voie bună.

În urma lor, o sală acum liniștită și îngeri păzitori care se întreabă: cum își vor arăta ocrotiții noștri recunoștința față de bunătățile lui Dumnezeu? Vor mulțumi prin rugăciune, vor asculta de părinții lor, se vor respecta între ei, vor face fapte bune...? Și merg în urma lor sperând... totul va fi bine cât timp nimic nu va fi făcut fără Dumnezeu!

Pr. Zorel ZIMA

Parohia Ghenci, 150 de ani de la sfințire

O liturghie festivă a marcat duminică, 3 noiembrie, aniversarea celor 150 de ani de la sfințirea bisericii greco-catolice din Ghenci, județul Satu Mare. Liturghia a fost celebrată de Preasfințitul Părinte Virgil Bercea. La celebrare au participat și Părintele Radu Filip, vicar foraneu al Careiului, Părintele Lucian Cociorva, parohul comunității, preoți din împrejurimi, autorități locale și credincioși.

„Prin celebrarea Sfintei Liturghii, am dorit să îi mulțumim lui Dumnezeu pentru că ne-a învrednicit să fim contemporani cu acest eveniment istoric. Anul trecut am avut bucuria să reușim să finalizăm lucrările de renovare a bisericii, lucrări care au fost destul de ample: s-a acționat la pereți, tencuire, curent, s-a introdus încălzirea în biserică. Acum e o sărbătoare în plus, faptul că, această biserică înnoită prin lucrările de renovare, împlinește 150 de ani. Această comunitate din Ghenci, a fost prima din zona Careiului care, după 1990, a revenit la greco-catolicism. Comunitatea numără aproximativ 270 de suflete, fiind formată din familii mixte”, a declarat, părintele Lucian pentru EGCO.

Biserica greco-catolică din Ghenci poartă hra-

mul „Adormirea Maicii Domnului”. Istoria ei se întinde din anul 1769, când credincioșii români greco-catolici și-au ridicat o biserică din lemn. Aceasta a fost rezidită, astfel că, după un secol, în anul 1869, noul lăcaș de cult a fost sfințit.

La ceas aniversar Parohia a primit din partea Preasfinției Sale Virgil Bercea, episcopul greco-Catolic de Oradea, relicva „EX VESTE TALARI” a Fericitului Martir Valeriu Traian Frențiu.

Biroul de presă

Comunicat comun al Consiliilor Permanente ale Conferințelor Episcopilor catolici din Ungaria și din România

Consiliile Permanente al Conferinței Episcopilor din Ungaria (CEU) și al Conferinței Episcopilor din România (CER) se reunesc în fiecare an pentru a discuta despre teme actuale comune. În acest an, întâlnirea s-a desfășurat în orașul istoric Esztergom, sediul Primatului Ungariei, între 28 și 29 octombrie 2019.

D e l e g a ț i a Conferinței Episcopilor din România a fost reprezentată de Președintele acesteia, ÎPS Ioan Robu, Arhiepiscop Mitropolit de București, PS Vasile Bizău, Episcop greco-catolic de Maramureș, PS László Böcskei, Episcop de Oradea și Pr. Francisc Ungureanu, Secretar General al CER. Conferința Episcopilor din Ungaria a fost reprezentată de Președintele acesteia, PS András Veres, Episcop de Győr, Cardinalul Péter Erdő, Arhiepiscop de Esztergom-Budapesta, ÎPS Csaba Ternyák, Arhiepiscop de Eger, ÎPS György Udvardy, Arhiepiscop de Veszprém și Mons. Tamás Tóth, Secretar General al CEU.

La douăzeci de ani de la vizita Sfântului Ioan Paul al II-lea la București, în acest an Papa Francisc a vizitat locurile tradiționale ale României. Cele două Conferințe Episcopale își exprimă gratitudinea față de Sfântul Părinte pentru impulsul dat catolicilor cu moto-ul „Să mergem împreună”.

În timpul întâlnirii cordiale cei prezenți s-au informat asupra pregătirii și programului celui de al 52-

lea Congres Euharistic Internațional care va avea loc la Budapesta în septembrie 2020. Mai multe grupuri din România se pregătesc să participe, inclusiv la Sfânta Liturghie de deschidere cu primirea Primei Sfinte Împărtășanii.

Între temele discutate au mai figurat și tema misiunii și cea a îngrijirii credincioșilor minoritari în alte țări și alte chestiuni actuale.

Întâlnirea s-a încheiat cu Sfânta Liturghie în Bazilica din Esztergom. La sfârșit, cei prezenți au recitat împreună rugăciunea oficială pentru Congresul Euharistic.

Următoarea întâlnire va fi găzduită de Conferința Episcopilor din România în zilele de 26 și 27 octombrie 2020.

Esztergom, 29 octombrie 2019

Mons. Tamás TÓTH
Secretar General al CEU

Vizită de lucru la Prešov

În perioada 23-27 sept. 2019, pr. Alexandru Buzalic și Ionuț Popescu (de la Departamentul Oradea al Facultății de Teologie Greco-Catolică) au fost la Facultatea de Teologie Greco-Catolică a Universității din Prešov (Slovacia) printr-o mobilitate Erasmus + de predare și au prezentat specificul gândirii teologice greco-catolice românești și filosofi români din sec. XIX și XX.

Facultățile de teologie greco-catolică ale universităților din Prešov și Babeș-Bolyai din Cluj sunt, în Uniunea Europeană, singurele instituții de învățământ superior cu acest profil din sistemul de stat.

Biroul de presă

Părintele Josef Weismayer și Mons. Franz Schuster, la Oradea

La invitația Preasfințitului Părinte Virgil Bercea, Episcopia Greco-Catolică de Oradea a primit vizita de lucru de la Arhiepiscopia de Viena a Părintelui Josef Weismayer și a Mons. Franz Schuster de la Comisia de Proiecte, prin care Eparhia noastră a primit subvenții pentru proiectele de infrastructură pastorală.

În după-amiaza zilei de 27 octombrie, oaspeții austrieci au vizitat Centrul Istoric al Municipiului Oradea. Între vizite a fost inclusă și vizitarea Catedralei Greco-Catolice „Sfântul Nicolae”, Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu”, Biserica Ortodoxă cu Lună și alte edificii.

Luni, 28 octombrie, vizita a continuat la Marghita, unde a fost vizitată familia Părintelui Liț Demian Gheorghe și biserica parohială în stadiul de renovare exterioară. Drumul a continuat spre Șimleul Silvaniei, unde delegația a fost întâmpinată de Părintele protopop Nicolae Bodea. Au urmat, succesiv, vizitarea parohiilor Bădăcin, Plopiș, Făget, Valcău de Jos, Marca, Porți, Poiana.

Programul de marți, 29 octombrie, a cuprins vizitarea parohiilor Salonta, Tinca, Holod și Vintere. În aceeași zi, în Catedrala Greco-Catolică a fost celebrată Sfânta Liturghie de către Preasfinția Sa Virgil Bercea. La acest oficiu divin a fost hirotesit prelatul dr. Josef Weismayer întru iconom stavrofor, ca semn de mulțumire pentru tot ceea ce Comisia de Proiecte a Arhiepiscopiei de Viena a făcut, face și sperăm că va mai face pentru proiectele noastre eparhiale.

Miercuri, 30 octombrie, a fost vizitată Bazilica Romano-Catolică din Oradea, din nou Liceul Greco-Catolic și Complexul Seminarului. Vizita s-a încheiat

cu prânzul luat împreună cu episcopul Virgil Bercea. A avut loc un dialog despre cele vizitate, au fost exprimate impresiile foarte bune pe care le-au primit oaspeții noștri, fiind foarte impresionați de tot ceea ce au vizitat și de ospitalitatea Episcopiei, ospitalitatea românească.

Mii de mulțumiri tuturor de la noi, preoților și familiilor lor și laicilor, credincioșilor.. Mulțumiri comunității de Franciscani Conventuali, care au asigurat cazarea oaspeților. Mulțumiri deosebite pr. Gavril Buboi care ne-a pus la dispoziție mijlocul de transport pe teritoriul Eparhiei și administratorului Liceului Greco-Catolic subdiaconul Bogdănel Timoš care a condus vehiculul și a făcut peste tot fotografii, care a contribuit enorm de mult la reușita derulării vizitei. Mulțumiri și pr. administrator Eduard Constantin Roman. Mulțumiri și comunității Seminarului Teologic Greco-Catolic, pr. rector Anton Cioba, seminariștilor pentru participarea și cântările la Liturghia din 29 octombrie, cât și secretarului episcopal subdiaconul Eugen Ioan Ivuț pentru tot. Mulțumiri pr. protopop Aurel Hendea care a ajutat transportul oaspeților de la Viena la Oradea și înapoi. A fost un efort deosebit. Mulțumiri se cad a se aduce conducerii Eparhiei, Preasfințitului Părinte Virgil și părintelui vicar general Mihai Vătămănelu, cât și oaspeților pentru că au acceptat să ne viziteze proiectele noastre.

Pentru buna colaborare și petrecerea unui timp de rodnică împărtășire se cuvine laudă lui Dumnezeu, mulțumiri tuturor celor care au susținut, prin colaborarea lor, buna desfășurare a acestei prețioase vizite pentru comunitățile Eparhiei de Oradea.

Subdiacon mag. Eugen CLINTOC

Cruce Pectorală pentru Părintele Josef Weismayer

În cadrul Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii celebrate marți, 29 octombrie 2019, de către Preasfinția Sa Virgil Bercea, în Catedrala „Sfântul Nicolae”, a fost hirotesit iconom stavrofor părintelui Josef Weismayer, un apropiat al Bisericii noastre.

Alături de Preasfinția Sa au celebrat și monseniorul Franz Schuster, părintele vicar general Mihai Vătămănelu, părintele rector Anton Cioba, alături de un sobor de preoți.

În cuvântul de învățătură ierarhul a subliniat faptul că atunci când dăm laudă lui Dumnezeu nu uităm nici de aproapele. A evidențiat de asemenea ajutorul pe care Bise-

rica Greco-Catolică l-a primit de-a lungul timpului de la oaspeți.

Eugen IVUȚ

Preasfințitul Virgil la masă cu săracii comunității orădene

Prezența PSS Virgil Bercea în mijlocul oamenilor săraci care iau masa de prânz la cantina socială Maria Rosa a fost prilejuită de Mesajul Sfântului Părinte Papa Francisc pentru a III-a Zi Mondială a Săracilor, din 17 noiembrie 2019: "Nădejdea celor săraci nu va pieri pentru totdeauna".

P.S.S. Virgil, participant activ la servirea meselor pentru cei săraci, în fiecare an în ziua de Crăciun și de Paști, de data aceasta nu a fost singur. Au

răspuns invitației Asociației Caritas Eparhial Oradea, de a fi alături de Preasfinția Sa și împreună cu cei mai nevoiași din comunitate, părintele protopop de Oradea, Gavril Bubo, parohul Catedralei "Sfântul Nicolae" din Oradea, părintele Ovidiu Duma, parohul bisericii "Adormirea Maicii Domnului", părintele Iulian Robu, parohul bisericii "Sfântul Gheorghe" Olosig, părintele Eduard Fischer, parohul bisericii "Sfântul Dumitru", părintele Ernest Horvat, parohul bisericii "Duminica Tuturor Sfinților", părintele Mihai Fechetă, domnul Alexandru Stoica, directorul Liceului Don Orione, din partea Liceului Teologic Iuliu Maniu, domnul Traian Ostahie, Ramona Dragoș, din partea Biroului Pastoral pentru Laici, Eugen Ivuț secretar episcopal și, din partea Seminarului Teologic "Sfinții Trei Ierarhi", părintele rector Anton Cioba, însoțit de cinci seminariști. Alți patru seminariști au ajutat în prima parte a dimineții la pregătirea mesei de prânz.

Cei 35 de beneficiari au avut astfel ocazia de a-i cunoaște pe cei care, prin intermediul și ajutorul lor, se fac colecte în biserici și școli și, astfel, Caritas poate să susțină cantina socială și, implicit, să le asigure masa de prânz.

PSS Virgil, alături de cei doi voluntari prezenți, a distribuit masa de prânz celor prezenți, mai întâi beneficiarilor de drept și apoi celor invitați de a prânzi cu ei.

Prânzul a fost unul obișnuit de zi de luni, ciorbă de legume, cușcuș cu carne și o felie de pâine și, cu totul special, o ciocolată oferită de PSS Virgil.

La sfârșitul prânzului, PSS Virgil i-a încu-

rațat pe cei care, din varii motive, sunt nevoiți să apeleze la această masă. Pe unii dintre ei cunoscându-i personal pentru că, nu odată, îi ajută. Cu rugăciunea Tatăl Nostru..., rostită de toți cei prezenți, beneficiari și invitați, masa de prânz s-a încheiat cu binecuvântarea Preasfinției Sale.

După plecarea beneficiarilor, PSS Virgil a stat de vorbă cu invitații, mulțumindu-le că au acceptat invitația Caritas-ului și implică a Sfinției Sale de a se opri, pentru un ceas, două și a sta împreună cu cei săraci la masă, cu cei despre care fiecare dintre ei vorbesc, îi încurajează și le stau aproape. "Într-un fel sau altul – a spus PSS Virgil – toți suntem săraci. Avem fiecare dintre noi sărăciile noastre, poate nu ca aceste persoane, de aceea ar trebui fiecare să avem grijă de noi și de cei din jurul nostru, pentru că pe săraci pururi îi avem cu noi".

Președintele Asociației Caritas le-a mulțumit celor care au răspuns invitației de a veni și a vedea cu propriii lor ochi unde ajung colectele pe care le propune Caritas și de a vedea condițiile în care cei nevoiași iau masa de prânz. Le-a mulțumit și pentru implicarea fiecăruia, în parte, pentru că nu se îngrijesc doar de partea spirituală și sufletească a celor pe care îi conduc spiritual, ci îi ajută și să facă binele.

Tuturor celor care faceți binele și vă amintiți de cei săraci, Domnul să vă dea însutit. Binecuvântarea Domnului să pogoare peste voi și peste familiile voastre!

Ia și tu Cutia de Crăciun

Dacă suntem mulțumiți că Isus este Emanuel - Dumnezeu este cu noi, atunci trebuie să-i ajutăm și pe prietenii noștri, pe cunoștințele noastre, pe vecinii noștri să înțeleagă această prezență.

Fiecare gest de iubire pe care îl facem ni-L face prezent pe Domnul. „Acolo unde este caritate și iubire, acolo este Dumnezeu”.

Dumnezeu nu are nevoie de înțelepți pentru a face operele iubirii Sale. Are nevoie de persoane generoase care știu să-i spună întotdeauna „DA” Lui, dar nu numai Lui, ci și persoanelor care sunt în nevoie, dăruindu-le un pic din bunăstarea noastră, pentru ca și ei să poată avea cel puțin necesarul pentru a trăi.

Crăciunul este de acum la poarta casei noastre.

Să ne arătăm bucuria de a sta cu Isus, Emanuel, participând cu bucurie la slujbele din acest Post și crescând în gesturi de bunătate față de toți cei din jurul nostru, în familie, în grupul de prieteni, la locul de muncă, pe stradă.

Făcând acestea, cu siguranță Nașterea Domnului va fi o mare sărbătoare, pentru că va fi întâlnirea dintre doi prieteni care doresc să fie, unul pentru altul, „Emanuel”: a lui Isus care este mulțumit să stea cu noi - și a noastră - mulțumiți să stăm cu El, dar și cu toți cei pe care Isus îi iubește, așa cum ne iubește pe noi. ***Ia și tu Cutia de Crăciun*** și pune în ea darul tău, expresie a renunțării tale, și ajută pe cel care se află în dificultate.

Pr. Olimpiu TODOREAN

Renunțând se poate dăru

Se poate renunța: la o ciocolată, la un suc, la o prăjitură, la un film, la o cafea, la un pachet de țigări, la un vin, la o bere, la ....., Tu la ce renunți?

Cutia de Crăciun se va returna până cel târziu, duminică 22 decembrie 2019. Caritas Eparhială Oradea va direcționa ajutorul tău acolo unde este cea mai mare nevoie.

Premiera filmului „Cardinalul” la Oradea

Filmul „Cardinalul” a umplut, sala de cinema în care a fost proiectat în avanpremieră. Regizorul Nicolae Mărgineanu și actorul Radu Botar au fost prezenți în fața publicului pentru a le răspunde întrebărilor. Preasfințitul Virgil Bercea i-a decorat pe cei doi cu Crucea Eparhială pentru laici „ca însemn al prețuirii activității și al devotamentului față de Biserică.” La premiera filmului a fost prezent și Excelența Sa László Böcskei, episcopul romano-catolic de Oradea.

„Cardinalul” prezintă viața Episcopului Iuliu Hossu, primul cardinal român. Filmul continuă să fie prezentat în avanpremieră în mai multe localități din țară. Orașele la rând sunt Timișoara (15 noiembrie, Universitatea de Vest, ora 19:00), Cluj-Napoca (16 noiembrie, Cinema Victoria, ora 19:00), Blaj (17 noiembrie, Palatul Cultural, ora 18:30), București (20 noiembrie, Cinema Pro, ora 19:00), Satu Mare (24 noiembrie, Teatrul de Nord, ora 17:00).

Eugen IVUȚ

